

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Dukesa a členov JUDr. Juraja Semana, JUDr. Anny Markovej, JUDr. Beaty Miničovej a JUDr. Jany Zemaníkovej, v právnej veci žalobcov **1/ J.**, **2/ I.**, **3/ P.**, zastúpeného Mgr. Š., **4/ L.**, proti žalovanému **O.**, zastúpené JUDr. P., o vyslovenie neplatnosti uznesenia zhromaždenia delegátov, ktorá sa viedla na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 2 Cbs 6/03, na dovolanie žalovaného proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 19. júla 2005 č. k. 1 Obo 176/2004–358, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalovaného **o d m i e t a .**

Účastníkom nepriznáva náhradu trov konania.

O d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom z 24. marca 2004 č. k. 2 Cbs 6/03, 2 Cbs 8/03-296 Krajský súd v Prešove vyhovel žalobe a určil, že uznesenia zo zhromaždenia delegátov žalovaného, konaného 19. júna 2003 a 25. augusta 2003, sú neplatné. Konanie vo vzťahu k žalobcom 1/, 2/ a 4/ zastavil po tom, ako vzali žalobu späť. Žalovaného zaviazal nahradiť žalobcovi 3/ 28 126 Sk náhrady trov konania.

Proti rozsudku podal prostredníctvom advokáta JUDr. Z. žalovaný odvolanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, uznesením z 19. júla 2005 č. k. 1 Obo 176/2004–358 odvolacie konanie zastavil. Rozhodol tak s odôvodnením, že žalovaný podaním z 5. mája 2004 vzal odvolanie späť, preto bolo treba konanie podľa § 207 ods. 2 a 3 O.s.p. konanie zastaviť.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný. Žiadal, aby dovolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. V dovolaní uviedol, že osoby, ktoré konajú ako členovia predstavenstva žalovaného vzali 21. júna 2005 odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa späť, nato neboli oprávnené. Tieto osoby síce boli v tom čase zapísané v obchodnom registri ako členovia predstavenstva žalovaného, ale v skutočnosti nimi neboli, pretože boli zo svojich funkcií už odvolané. Dňa 27. apríla 2005 sa totiž v priestoroch spoločnosti G. & O., P., konalo náhradné zhromaždenie delegátov žalovaného, na ktorom boli v súlade so stanovami družstva a v súlade s príslušnými ustanoveniami Obchodného zákonníka odvolaní z funkcie členov predstavenstva družstva Mgr. L., J., I., M., Š., O. a J. Za nových členov predstavenstva družstva boli na tomto náhradnom zhromaždení delegátov zvolení K., Ing. J., MUDr. Ľ., Ing. S., Ing. P., Ing. M. a O. Súčasne na tomto náhradnom zhromaždení delegátov OSBD P. bola podľa § 14 Obch. zák. udelená prokúra Ing. M.. Uvedené uznesenie z náhradného zhromaždenia delegátov nebolo zo strany členov družstva napadnuté žalobou o určenie jeho neplatnosti podľa § 242 Obch. zák. Už v čase vykonania dotknutého úkonu späťvzatia odvolania, zo dňa 21. júna 2005, bola vyššie uvedená zmena v zložení štatutárneho orgánu žalovaného a zmena v osobe prokuristu žalovaného predmetom registrového konania vedeného na návrh žalobcu na Okresnom súde v Prešove. Ak zákon neustanovuje, alebo spoločenská zmluva alebo stanovy neurčujú inak, je odvolanie z funkcie účinné prijatím rozhodnutia príslušným orgánom spoločnosti. Podľa konštantného výkladu má odvolanie z funkcie člena predstavenstva konštitutívne účinky a jeho zápis len deklaratórny charakter. Úkon späťvzatia odvolania zo dňa 21. júna 2005 preto nemôže byť úkonom platným, teda úkonom, ktorý by mohol žalovaného zaväzovať a vyvodit' pre neho také závažné následky, akým je zastavenie odvolacieho konania bez možnosti podať riadny opravný prostriedok. Konanie, ktoré predchádzalo vydaniu dotknutého právoplatného rozhodnutia odvolacieho súdu je postihnuté vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 O.s.p.) spočívajúce v tom, že osoby, ktoré konali za žalovaného v čase vykonania úkonu späťvzatia odvolania, podaním zo dňa 21. júna 2005, neboli osobami oprávnenými konať v jeho mene.

Žalobca 3/, ktorý ako jediný zo žalobcov bol účastníkom odvolacieho konania a tým aj dovolacieho konania (keďže konanie vo vzťahu k ostatným žalobcom bolo na súde prvého stupňa zastavené, nemalo odvolanie podané žalovaným voči nim účinky a sami odvolanie

nepodali), žiadal dovolanie ako neprípustné odmietnuť. Vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že ak žalovaný v dovolaní napadá ako nesprávne zastavenie odvolacieho konania, proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa z dôvodu, že späťvzatie odvolania bolo podané neoprávnenou osobou, uplatňuje dovolací dôvod podľa § 237 písm. f/ O.s.p. Nedošlo však k naplneniu tohto zákonného ustanovenia. Vo veci ide o konanie o tých procesných úkonoch účastníkov súdneho konania, ktoré majú vplyv na jeho ďalší priebeh, ktoré však nemožno považovať za prejednávanie veci, keďže odvolací súd nerozhoduje meritórne o veci samej, ale len o pokračovaní alebo zastavení súdneho konania. V danom prípade nemožno dovolanie odôvodniť tým, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Žalovaný sám uvádza, že osoby, ktoré vzali odvolanie žalovaného späť, boli v tom čase podľa výpisu z obchodného registra vedení ako členovia štatutárneho orgánu družstva s účinnosťou od 27. apríla 2005. Namieta však, že v skutočnosti boli tieto osoby v čase späťvzatia odvolania zo svojich funkcií členov predstavenstva družstva už odvolané. S týmto názorom nesúhlasí. Aj keby sa pripustilo nepravdivé tvrdenie žalovaného o odvolaní týchto osôb z funkcií členov predstavenstva, žalovaného zaväzuje právny úkon urobený osobou, ktorá je ako člen štatutárneho orgánu zapísaná v obchodnom registri, aj keď družstvo za člena štatutárneho orgánu už ustanovilo inú osobu, ktorá však ešte nie je zapísaná do obchodného registra. Na základe uvedených skutočností považuje podané dovolanie vo veci za neprípustné, pretože v danom prípade nedošlo k naplneniu zákonných podmienok o prípustnosti dovolania, ako aj splneniu podmienok, za ktorých môže súd konať vo veci podľa § 103 O.s.p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 2 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.), či opravný prostriedok smeruje proti takému rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci dovolanie smeruje proti uzneseniu. Podľa § 239 O.s.p. platí, že ak bolo napadnuté rozhodnutie vydané v tejto procesnej forme, je dovolanie proti nemu prípustné, ak je napadnuté zmeňujúce uznesenie (§ 239 ods. 1 O.s.p.) alebo potvrdzujúce

uznesenie, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a) odvolací súd v ňom vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide po právnej stránke o rozhodnutie zásadného významu, alebo ak b) ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, alebo ak c) ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia podľa § 268 ods. 1 písm. g/ a h/ (§ 239 ods. 2 O.s.p.).

Uznesenie o zastavení odvolacieho konania, ktoré žalobca napadá dovolaním, nie je v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. uvedené. Proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu je však prípustné dovolanie z dôvodov vymenovaných v ustanovení § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. Okrem iných prípustnosť dovolania zakladá aj postup súdu, ktorým bola účastníkovi konania odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/). Odňatím možnosti konať, sa v zmysle tohto ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. O postup, odnímajúci účastníkovi možnosť konať pred súdom ide tiež vtedy, ak odvolací súd zastaví odvolacie konanie podľa § 207 ods. 3 O.s.p., hoci podmienky pre tento postup neboli splnené. Dovolateľ v postupe odvolacieho súdu vidí vadu, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). Uvedená vada je však skutočnosťou zakladajúcou dôvodnosť odvolania, nie však jeho prípustnosť. Prihliadnuť na ňu by bolo možné, len ak by dovolanie bolo prípustné. Z opisu pochybenia, ktoré dovolateľ odvolaciemu súdu vytýka, je zrejmé, že za vadný považuje postup odvolacieho súdu v tom, že zastavil odvolacie konanie na základe späťvzatia odvolania, ktoré takýto účinok nemohlo vyvolať, pretože bolo urobené niekym, kto na takýto úkon nebol oprávnený. Takéto pochybenie by bolo treba považovať za postup, ktorým sa účastníkovi konania odňala možnosť konať pred súdom, ktorý zakladá nielen dôvodnosť dovolania, ale aj jeho prípustnosť. Dovolací súd preto vychádzajúc z § 242 ods. 1, druhá veta O.s.p., i keď to žalovaný v dovolaní výslovne nežiadal, preskúmal postup odvolacieho súdu i z uvedeného pohľadu.

Rozhodnutie súdu prvého stupňa môže napadnúť odvolaním účastník konania. Podané odvolanie, pokiaľ o ňom odvolací súd nerozhodol, môže účastník konania vziať späť. V takom prípade odvolací súd odvolacie konanie zastaví (§ 201, § 207 ods. 2, 3 O.s.p.). Za právnickú osobu v občianskom súdnom konaní koná a robí procesné úkony štatutárny orgán, alebo pracovník (člen), ktorý preukáže, že je oprávnený za ňu konať. Právnická osoba,

rovnako ako osoba fyzická, sa môže dať zastúpiť zástupcom, ktorého si zvolí (§ 21, § 24 O.s.p.). Plnomocenstvo pre zástupcu musí v takom prípade udeliť štatutárny orgán.

Žalovaným v konaní je družstvo, ktorého štatutárnym orgánom je predstavenstvo volené členskou schôdzou (zhromaždením delegátov). Podľa zápisu v obchodnom registri za družstvo koná predseda, v jeho neprítomnosti podpredsa. Keď právny úkon vyžaduje písomnú formu, podpisuje predseda, prípadne podpredsa a ďalší člen predstavenstva.

Odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa podal 4. mája 2004 v mene žalovaného advokát JUDr. P. Plnomocenstvo preňho podpísal 17. septembra 2003 ako predseda predstavenstva K. a Ing. M. podpredsa predstavenstva. Späťvzatie odvolania, ktoré bolo podané na odvolací súd osobne 21. júna 2005, podpísal Mgr. L., ako predseda predstavenstva a J., ako podpredsa predstavenstva. Dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal v mene žalovaného Mgr. J. Plnomocenstvo pre neho podpísal 15. mája 2005 K. a Ing. M. v rovnakom postavení ako predchádzajúce plnomocenstvo.

Dovolateľ nesprávny postup odvolacieho súdu vidí v tom, že konanie zastavil na základe úkonu osôb, ktoré neboli oprávnené v jeho mene konať. Mgr. L. a J. boli síce v čase, keď urobili predmetný procesný úkon, zapísaní v obchodnom registri ako členovia predstavenstva družstva, v skutočnosti nimi už neboli, lebo boli uznesením zhromaždenia delegátov 27. apríla 2005 (tak ako celé predstavenstvo) z funkcie členov predstavenstva odvolaní. V uvedených súvislostiach treba prisvedčiť názoru dovolateľa, že funkcia v štatutárnom orgáne vzniká rozhodnutím orgánu právnickej osoby, do ktorého kompetencie patrí jeho vytváranie. Zápis do obchodného registra má už len deklaratórny, nie konštitutívny účinok. Rovnako to platí aj pre zánik funkcie (§ 66 ods. 2 Obch. zák.). Ak urobia úkon osoby, ktoré v skutočnosti štatutárnym orgánom alebo jeho členom nie sú, nepôjde o platný úkon právnickej osoby. Napriek uvedenému i v opísanom prípade môže mať zápis v obchodnom registri účinky voči zapísanej právnickej osobe, ale najmä voči tretím osobám.

Podľa § 27 ods. 3 Obch. zák. v znení účinnom v čase späťvzatia odvolania sú zapísané údaje účinné voči tretím osobám odo dňa ich zverejnenia. Podľa § 27 ods. 6, od zverejnenia zápisu štatutárneho orgánu, alebo jeho členov do obchodného registra sa zapísaná osoba nemôže voči tretím osobám domáhať porušenia právnych predpisov, spoločenskej zmluvy,

alebo stanov pri voľbe, alebo vymenovaní štatutárnych orgánov alebo ich členov, okrem prípadu, že sa preukáže, že tretia osoba o ich porušení vedela. Uvedené ustanovenia poskytujú ochranu tretím osobám, ktoré konajú v dobrej viere, že údaje týkajúce sa štatutárnych orgánov, ktoré sú zapísané v obchodnom registri a zverejnené, sú správne a zodpovedajú skutočnosti. Z registračného Okresného súdu v Prešove, vedeného o žalovanom družstve pod sp. zn. Dr. 375/p, ktorý si zadovážil dovolací súd, vyplýva, že 29. apríla 2005 bol podaný návrh na zmenu zápisu členov predstavenstva žalovaného na základe uznesenia zhromaždenia delegátov konaného 27. apríla 2005. Podľa zápisnice zhromaždenie odvolalo z funkcie dovtedajších členov predstavenstva, okrem iných aj K., MUDr. L. a Ing. M. Za členov predstavenstva zvolilo okrem iných Mgr. L., I. a J. Registrový súd žiadanú zmenu zapísal 8. júna 2005 a vydal potvrdenie o zápise.

Uvedené zloženie členov predstavenstva bolo takto zapísané v obchodnom registri až do 27. augusta 2005, kedy súd vydal aj potvrdenie o vymazaní zapísaného predstavenstva a zapísaní nových členov, okrem iných aj K., MUDr. L. a Ing. M. Túto zmenu však nevykonal na základe uznesenia zhromaždenia delegátov 27. apríla 2005, ako sa uvádza v dovolaní. Návrh na zápis rovnakej zmeny v zložení predstavenstva podal 3. mája 2005 K. a Ing. M. odvolávajúci sa na uznesenie zhromaždenia delegátov z 27. apríla 2005 (čo by znamenalo, že v rovnaký deň sa konali dve rôzne zhromaždenia). Registrový súd však návrh na zápis 7. júna 2005 odmietol. Až 10. júna 2005 podal K. a Ing. M. obsahovo rovnaký návrh opierajúci sa o uznesenie zhromaždenia delegátov z 26. mája 2005. Registrový súd pôvodne aj tento návrh odmietol (oznámenie o odmietnutí zo 14. júna 2005) a 21. júla 2005 uznesením zamietol aj námietky proti nezapísaniu žiadaných zmien. Zmeny zapísal až 24. augusta 2005, na základe rozhodnutia o odvolaní, ktorým zmenil uznesenie o námietkach tak, že námietkam vyhovel a rozhodol o zápise.

Znamená to, že v čase podania odvolania boli Mgr. L. a J., ktorí v mene žalovaného vzali odvolanie späť, zapísaní v obchodnom registri ako členovia štatutárneho orgánu - predstavenstva. Vzhľadom na charakter sporu si dovolací súd zrejme zadovážením výpisu z obchodného registra overoval, či osoby, ktoré v mene žalovaného konali a vzali odvolanie späť, sú skutočne členmi štatutárneho orgánu (Mgr. S. jeho predsedom). V spise je na č. l. 354 výpis z obchodného registra zo 4. júla 2005, podľa ktorého uvedený stav stále platil. K inému záveru, a to ani z obsahu registrového spisu, v čase rozhodovania o späťvzati,

odvolací súd nemohol dospieť. Za uvedenej situácie sa žalovaný, vzhľadom na ustanovenie § 27 ods. 6 Obch. zák. nemohol dovoliavať toho, že procesný úkon, ktorý urobili osoby zapísané v obchodnom registri, ako členovia štatutárneho orgánu, nie je platný a účinný. Odvolací súd preto nemal dôvod pochybovať o tom, že odvolanie vzali späť osoby, ktoré právom konali za žalovaného. Žiada sa poznamenať, že otázka správnosti rozhodnutia registrového súdu z 24. augusta 2005, ktorým na odvolanie rozhodol o vykonaní zápisu, je predmetom mimoriadneho dovolania vedeného na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 5 M Obdo 2/06, o ktorom zatiaľ nebolo rozhodnuté. Rozhodnutie o ňom však nemôže mať vplyv na záver dovolacieho súdu, že odvolací súd správne pri hodnotení účinnosti späťvzatia odvolania vychádzal zo stavu zapísaného v obchodnom registri.

Odvolací súd odvolacie konanie správne zastavil a v konaní nedošlo k vade uvedenej v § 237 písm. f/ O.s.p. Dovolací súd nezistil žiadne iné skutočnosti, ktoré by opodstatňovali prípustnosť dovolania podľa ďalších ustanovení § 237 O.s.p. Dovolanie preto podľa § 218 ods. 1 O.s.p. v spojení s ustanovením § 243b ods. 4 O.s.p. ako neprípustné odmietol.

Žalobca mal v dovolacom konaní úspech, má preto podľa § 243b ods. 4 v spojení s ustanovením § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p. právo na náhradu trov dovolacieho konania. Osobitný charakter konania (majúci pôvod v spore členov, resp. skupín členov družstva)

považoval dovolací súd za hodný osobitného zreteľa a podľa § 150 O.s.p. účastníkom náhradu trov dovolacieho konania nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 6. júna 2008

JUDr. Peter Dukes, v. r.
predseda senátu